

Podnetná literatúra pre motiváciu a popularizáciu matematiky

Predovšetkým učitelia matematiky majú neodškriepiteľnú povinnosť ukazovať matematickú kultúru ako podstatnú a nenahraditeľnú zložku všeobecnej civilizácie, ako medzisvet porozumenia vybudovaný medzi prírodou a človekom. Matematický spôsob myslenia, usudzovania, dokazovania a argumentácie ponúka *objav právd, ktoré sú bez účasti rozumu nedostupné* (Platón; 427–347 pred n. l.). Známý matematik a šíriteľ matematickej kultúry **György Polya** (1887–1985) charakterizoval matematické rozvažovanie ako najlepšiu príležitosť pozorovať proces ľudského myslenia. Spoznal, že matematikou nadobúdame cvik v metóde rozumového uvažovania, ktoré potom môžeme použiť na štúdium ktoréhokoľvek predmetu. Chcem upozorniť predovšetkým našich učiteľov matematiky na zaujímavú a podnetnú knižnú produkciu, ktorá vyšla v Čechách a preto uvádzam orientačný výber z tejto literatúry:

- ATALAY, B.: *Matematika a Mona Lisa*. Praha: Slovart, 2007.
BARROW, J.D.: *Kniha o nekonečnu*. Praha: Paseka, 2007.
BARROW, J.D.: *Pí na nebesích (O počítání, myšlení a bytí)*. Praha: MF, 2000.
DERBYSHIRE, J.: *Posedlost prvočísly*. Praha: Academia, 2007.
DEVLIN, K.: *Jazyk matematiky*. Praha: Argo a Dokořán, 2002.
DEVLIN, K.: *Problémy pro třetí tisíciletí (Sedm největších nevyřešených otázek matematiky)*. Praha: ARGO, 2005.
LIVIO, M.: *Neřešitelná rovnice*. Praha: Argo/Dokořán, 2008.
LIVIO, M.: *Zlatý řez*. Praha: Argo/Dokořán, 2006.
MLODINOW, L.: *Eukleidovo okno*. Praha: Slovart, 2007.
SINGH, S.: *Velká Fermatova věta*. Praha: Academia, 2000.
SMULLYAN, R.: *Navěky nerozhodnuto*. Praha: Academia, 2003.
STEWART, I.: *Odsud až do nekonečna (Průvodce moderní matematikou)*. Praha: ARGO, 2006.

História matematiky, jednej z najstarších vied, je ukázkou kontinuity zaujímavých myšlienok a matematických objavov od vynikajúcich intelektuálnych osobností. Informácie, vhodné príklady, podnetné postupy a príťažlivé osudy zo stránok kníh nám ich aj dnes vhodne približujú. Poznatky z dejín matematiky sú často nenahraditeľné: *Kto sa obmedzuje len na súčasné, bez vedomostí o minulom, ten súvislosti nikdy nepochopí* (G.W. Leibniz). *Musíme deťom ukázať, ako je krásne vziať knihu do rúk a čítať* – nech sú tieto slová známeho a úspešného českého matematika profesora Petra Vopěnku účinným a nasledovaniashodným podnetom pre našich učiteľov matematiky, aj ich žiakov a študentov.

Dušan Jedinák

